

REDACȚIA

Arad, Deak Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an 20 cor.

pe 6 luni 10 cor.

pe 3 luni 5 cor.

pe o lună 2 cor.

N-ri de Duminică pe an 4 cor.

Pentru România și străinătate pe an

40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferencz-u. Nr. 20

INSERTIUNILE:

de un an 20 cor.
de un an 10 cor.
de un an 5 cor.
de un an 2 cor.Astăzi abonațiile, cât și înmormi-
tările sunt a se plăti înainte în Arad.

Paștele pentru oraș și comitate...

Nenumeri actuale nu se primesc.

SITUAȚIA.

(*) Dela 1868 încoace nu s'a mai întâmplat ceea-ce a pățit primul-ministru Tisza István: să cadă în alegeri. Și earăși nu este încă constituțională în care să se petreacă ceea-ce vedem în Ungaria: s'ajungă majoritate un partid în neputință de a governa. Este adică incontestabil, că partidul kossuthist, deși cel mai tare azi în țară, nu poate aspira ca M. Sa să-i incredințeze puterea, de oare-ce stă cu desăvârșire pe alte baze de drept public de cât cele pe care este tocmită actuala stare de lucruri. Aducerea la putere a kossuthiștilor ar însemna distrugerea dualismului... ori că întâiu kossuthiștii ar trebui să-și renege trecutul și programul, să renunțe la independența politică și vamală, precum și la uniunea personală. Ceea-ce, desigur, nu vor face.

Se impune deci, acum că se cunoaște poziția țării, nu numai o schimbare de guvern, dar și o radicală remaniere în însăși viața partidelor. Dela 1875 partidul liberal a rămas singur și neîntrerupt țara: în fiecare alegere — grație abuzurilor și corupțiunii, — știut să-și facă majoritate. Acum însă, deși a cheltuit milioane, partidul liberal a rămas în minoritate.

Nu cunoaștem, și nici ne putem închipui vre-o teorie constituțională și parlamentară în virtutea căreia acest partid, în compoziția lui de azi, ar mai putea aspira la deținerea puterii.

Viitorul guvern va trebui să iasă deci din sânul unei noi formațiuni de partid. Andrassy — dacă el va fi prim-ministru — nu reușește să înșghebeze o coaliție din elementele cari au trântit pe Tisza, ori va trebui să apeleze la țară, cerându-i să-i dea elementele necesare guvernării: o majoritate compactă, homogenă.

Zilele cele mai apropiate deja, vor trebui să dea deslegare actuală situațiunii în discuție.

Tisza încă înainte de a se deschide Dieta, trebuie să demisioneze, căci mai ales după succesul d'acum, opoziția nici nu-l va lăsa să intre în Dietă — ca prim-ministru; și va să zică, înainte de 4 Februarie va trebui să se compună și noul guvern.

*

Față de noul guvern, ori-care ar fi el, simțind că simțind deputații naționaliști români este determinată: în conferința dela Sibiu s'a accentuat că *partidul național român va rămași ca partid eminentement opozițional.*

Se înțelege că situația deputaților români va fi grea. Nu numai pentru-că ei sunt puțini, dar' mai ales pentru-că așa zicând sunt — *singuri!* Celelalte două naționalități aliate, Sirbii și Slovacii, n'au putut să trimită în Dietă decât doi deputați, și alții candidați, deși au luptat brav, au rămas în minoritate, ceea-ce se poate atribui în primul rând lipsei de organizație mai sistematică, ear' în al doilea rând — *frigului...*

Să faci alegeri pe frig de 15—18 grade, să duci alegătorii la distanțe de 60—80 kilometri atunci când guvernamentalii au cuprins, plătind sume fabuloase, toate oțeturile și birturile, este ceva enorm. Și cu atât mai greu, cu cât naționalitățile n'au bani, și chiar dacă au, nu pot să-i risipească în lupte al căror rezultat e problematic.

Lipsa de organizare și frigul mare a fost de altfel cauza și a căderii celor mai mulți candidați români.

O învățătură prețioasă ni-a dat însă alegerile acestea. Ele ni-au arătat însuflețirea fără margini și bunătatea poporului. Unde s'a lucrat sistematic, s'a ajuns la minuni și chiar unde stăpânirea a lucrat cu cele mai detestabile arme, ca la Ighiu, Dobra, Radna, Făgăraș, Arpașul-de-jos, Trascău și Felviț, Ocna-Sibiului etc., candidații români parte au intrunit voturi multe, parte au dat de lucru și au pus în mare cheltuială pe guvernamentalii. Dr. Al. Vaida de Voevod a căzut la Ighiu având numai cu 30 voturi mai puține decât adversarul său; la Dobra omul stăpânirii a învins numai cu 32 voturi; la Arpașul-de-jos Dr. Oct. Vasu, candidatul naționalist era d'asemenea cât să-l trântescă pe guvernamentalul Dr. Nicolau Șerban, despre care se credea că a prins acolo rădăcinii puternice și în favorul căruia administrația a lucrat pe capete; la Făgăraș Dr. Șenchea a făcut pe Mikszáth să-l treacă sudorii de moarte; la Ocna-Sibiului lui Dr. Aurel Cosma i-au lipsit numai 52 voturi. Cât privește cercul Radnei, guvernamentalul învingător va fi exclamat ca Pyrrhus, — și știe bine că pe viitor își poate lua adio dela alegătorii români...

Iar dacă pe ici pe colo s'au găsit păcătoși, unelte în mâinile stăpânirii, venali cari pentru bani și-au tradat neamul, numărul acestora este infim pe lângă cel al entusiștilor și al luptătorilor devotați. A escelat îndeosebi preoțimea și învățătorimea noastră.

Așa, că dacă nu putem încheia bilanțul cu un profit numeric mai mare, în suflet rămânem însă mângăiați... Nu va fi, după alegeri, un singur candidat, care să nu aibă credința, că în viitorul cel mai apropiat isbânda cea mai desăvârșită ne suride.

Balotagiul în Chișineu, între candidatul naționalist Russu Șirianu și guvernamentalul Csukay se va face Sâmbătă la 11 Februarie.

A rămas d'asemeni, alaltă-eri, în balotagiul George Pop de Băsesci, partidului național, care va avea să lupte cu guvernamentalul Bornemisza Elemér.

*

Deputați români guvernamentali. Dintre Români s'au ales cu program guvernamental: P. Avramescu la Bocșa, I. Buteanu la Beiuș, I. Ciocan la Năsăud, P. Mihali la Șugatag, D. Dragonescu la Recaș, N. Șerban la Arpașul de jos, G. Serb la Zorlenț și G. Sombati la Iosășel.

Protopopul N. Roxin, care candidase la Tinca, a căzut, față de un kossuthist.

După alegeri.

Domnul Tisza în cuvântarea sa de anul nou a remarcat două postulate ale politicii sale: permutarea centrului politic al monarhiei Austro-Ungare din Viena la Buda, și contopirea naționalităților în elementul maghiar. Și tocmai când declama contele Tisza gratulațiilor săi, — era să realizeze acele două idealuri, obstrucția a resturnat planurile cele mari.

Cu un braț strîngea cravașa din Burg și aceia dădeau ori-ce cerea dl Tisza, tunuri la honvezi, ciucuri tricolore la drapelele armatei comune și școli militare, cu un cuvânt: caracter național maghiar armatei comune, datu-i-a pecete de disolvarea Camerei și tot ce a vrut dl Tisza, care șoptea în Viena de fidelitate, de liste civile, de unitatea armatei, de sentimentul dinastic; în faptă însă a fost un rebel, care prin revoluția parlamentară a urmat să terorizeze Viena și să producă în străinătate impresia, că politica monarhică este pendentă dela stările politice din Budapesta.

În celalalt braț purta scutul proiectului de lege Berzeviczian, contra Kuruczilor maghiari, cari îl strîngeau pe dînsul de jos, ca dînsul să ajungă mai înainte pe parapetul maghiarizării naționalităților și în fața alegătorilor aprinși de focul maghiarizării fălăia ca pe un steag discursul ținut Miskolczenilor, în care declară război de estirpare naționalităților.

În politica românească dl Tisza e condus de idea fundamentală, că Ungaria are lipsă, la gurile Dunării, de un zid, care să o apere contra invasiunilor muscălești. Acest zid este Țara Românească, care după dînsul numai pentru aceea este făcută de Dumnezeu să fie zidul de apărare a maghiarimei din Ungaria. Tot ce este însă aici în Ungaria, trebuie să fie maghiar, prin urmare români ca și naționalitate nu recunoaște în Ungaria, cine vrea să fie român, să meargă în Țara Românească.

Individualitatea cea tare a domnului Tisza, în scurtul regim a cristalizat această politică. Pentru noi această politică este moarte, drept aceea căderea dlui Tisza este scăparea din gherele unui hingher politic. Și cu aceasta încheiăm pagina trecutului.

Et quid nunc?

Pentru noi este irrelevant cine vine la putere și bazele pe cari vine, căci totul este numai chestie de formă. Astăzi toată maghiarimea este kossuthistă, și vorba e de un 1867 kossuthist ori un 1905 kossuthist. Toate căile duc la Roma și astăzi Roma este Budapesta kossuthistă. Și cine a creat situația de astăzi? Rupt ales duplicitatea Vienei. Unde ângerii sunt fricoși, dracii sunt temerari. De frica maghiarilor am fost sacrificai noi și iată acum cer capul Cesarului.

Votul național la care a apelat coroana în actul de încheiere a sesiunii trecute, s'a

pronunțat cu putere elementară și este dat la adresa Vienei. Maghiarii se simt destul de tari a da piept cu Viena. Urmează să se știe dacă Viena a resignat ori are putere de a strînge odată frânele guvernării.

Intrarea noastră în parlament se întâmplă pe baza principiului național, acum el se va codifica într-un program național, după ce partidul naționalităților se va consolida în parlament. Acest program respectând integritatea statului, va cuprinde postulatele existenței noastre naționale și lupta va merge într-acolo, că ori-cine să fie la putere să se convingă, că politica de estirpare este moartea Ungariei în fața constelațiilor politice externe. Înțelegeți, popoarelor: a nimăruți cap nu l vom apăra decât a poporului nostru și nici pe o altă bază istorică, decât pe baza actualității care este lupta existenței naționale. E treaba Vienei și a Budapestei ca și acum în ceasul al 12-lea să creeze o actualitate posibilă pentru pacificarea soluțiune a războiului civil ce astăzi se află în sufletele cetățenilor din țară.

Soartea partidului național este astăzi depusă în mica ceată a deputaților aleși. Națiunea așteaptă dela ei înțelepciune și abnegație. Nici dănsii nu vor fi cugetând la răspunderea cea mare ce au luat-o asupra lor prin primirea mandatelor și la greumintele ce au să întîmpine. Tăria lor fie 3 milioane de popor năcăjit care cu resuflarea năbușită așteaptă succes politic pentru poporul românesc.

Acțiunea pentru reviziunea programului național din 1881 și formarea noului program revine clubului național din parlament. Acest program are două limite: una limită e că partidul național să existe cu organism propriu și independent de ori-ce partid: iar a doua limită este integritatea statului, organizarea pe baza dreptului public existent. Cine, fie ca particular, fie ca grup de partid, se încorporează în cutare partid politic existent, fie acela guvernamental, kossuthist ori poporal — este un apostat; iar cine de-neagă bazele dreptului public, acela să aibă curagiul a lua armă să l restorne și nu facă război în pace. Aspirațiunile istorice trec în domeniul istoric și fie-care om atîta să poartă astăzi cât poate suporta și mâne. Tot ce este mai mult, este utopie.

Și până când vom avea în parlament partid național organizat pe baza dreptului public ungar, care să vorbească în numele poporului românesc, se va întări dreptul lui de existență. Toate partidele existente și la noi și aiurea, de pildă partidele poporale, socialiste, federaliste, naționale, s'au început cu câte o rîndunea două, care a purtat pe arile sale ideile, până s'a făcut vară pe ele și s'au sporit la sute. Pentru rîndunele noastre încă se va face vară, numai să audă odată poporul vorbind în dietă pentru numele și sărăcia lui și la alegerile ce vor urma va ști ce însemnă deputat român și nu va umbla numai după «stînga» ori «dreapta». Inșă pentru cel ce se ascunde în bîrlogul vre-unui partid străin de noi, nu va fi vară până-l lumea, că în bîrlog nu-i viață ci întunecime și prăpastă.

Deputați naționaliști.

Pe lângă cei 6 deputați români al căror nume l'am dat, s'au mai ales:

Slovacul *Milan Hodša*, la Tulpin

Sârbul *Dr. L. Pavlovics*, la T. Becse.

Ce sforțări a făcut guvernul să-i trîntească pe ceilalți, e nemai auzit.

Dintre isbânzi, mai strașnică a fost cea dela Baia de Criș, unde alegerea a ținut de Jout dimineața până Vineri seara.

Eată telegrama ce-am primit despre această alegere:

Vasile Damian ales cu 2811 voturi față de 745 voturi alut Hollaky. Votarea a durat la doua comisii și a ținut două zile. S'a finit Vineri seara Veselia nedescriptibilă.

Dr. I. Papp.

Alegerea de deputat dietal din Nădlac.

Judecând după grandioasa și imposanta primire ce i-s'a făcut iubitelui nostru candidat *Dr. Vasile Lucaciu* în toate trei comunele (Nădlac, Șeitin și Cenad) și cel mai preocupat contrar a trebuit să constate cu siguranță, că *Dr. Lucaciu* necondiționat va intra în balotagiu cu candidatul opozițional. Dar' a fost destul să vază slujbașii guvernului aceasta și pus-au în mișcare întreg aparatul de corumpere: mîncări, beuturi, bani (să susține cu siguranță că a fost vot cumpărat și cu 400 coroane: apoi tot felul de terorizări, așa încât bietul alegător a fost supus adevăratelor torturi și pe de-asupra la *ispita grea* în cele 3 zile din urmă. În corumperi de altcum s'a întrecut opoziția cu guvernul.

Deși laude și elogii s'au făcut oratoriei iubitelui nostru candidat din partea tuturor străinilor (înșuși protopretorele din Măcău, care a fost esmis — căci ai noștri s'au îmbolnăvit auzind că vine *Lucaciu* — a declarat că nici chiar *Aponyi* nu e în stare să rostească un astfel de discurs) dar' e destul să fie vorbă de *Dr. Lucaciu* și lupta să începe pe moarte pe vieață. Ei aveau toate armele în mână, pe când la noi numai puterea cuvîntului și sentimentul. Și cu mîndrie putem dovedi lumii că sunt încă în acest cerc peste 600 alegători cinstiți cari în astfel de vremuri grele de ispită cu bărbăție au respins pe *satana* dela dînsii. Să ilustrez un singur exemplu.

Alegătorul *T. Horia* fiind cam morbos nu a putut să vină la urnă. Ce face inșă guvernul? Ia trăsura, merge până la dînsul și după-ce îl infundă în busunariu o bancnotă destul de grea, îl aduce la urnă. Și ce să vezi? *Horia* al nostru când e întrebat că pe cine votează cu mîndrie răspunde: „*Dr. Vasile Lucaciu*“. Cumpărătorul de suflete a rămas lângă dînsul ca trăsniț. Românii inșă i-au făcut ovațiunii lui *Horia*.

Alegerea de altcum a decurs în ordine.

Dar' ca în tot locul aflatu-s'au și la noi destule lăpădături, cari pentru bani făcuiu-s'au luda neamului. Dare-ar bunul Dumnezeu să o pătească și ei ca Iuda. De altcum o mică parte din binemeritata-le pedeapsă li-s'a dat unora încă eri. Huiduiți au fost și batjocoriți ca niște prostituate chiar și de copii, și încercați cu epitetele pe cari om de omenie cu piele normală nu e cas să le poată suferi fără a ajunge unde a ajuns adevăratul lor prieten Iuda. Avem casuri unde copilul nevrăstnic i-a strigat tatălui în față Iudă trădător.

Ca pe adevărate dobitoace îi duceau la urnă păzindu-i ca pe oi să nu-i scape cumva din staul, ear' în fruntea oilor mergea „falic“ Major preotul gr.-c. din Șeitin, primind pe cinstiții săi obraji, — dacă să mai pot numi așa — epitetele cele mai groaznice. Da, cinstitul Major era în frunte, el era „chesul“.

Lucru naibii inșă, alegerea a trecut, chesul era mare, votanți cumpărați foarte mulți (pe hîrtia cinstitului Major, cu care îmbăta pe nefericita sa victimă) dar' voturi în raport aproape nimica. Cinstite părinte Major cum facem acum socoteală candidatului cu banii? Paremi-să că prea ne-am demascat. Și cu siguranță vom zice „să ne punem acum pofta în cui de inspectorie regească“.

Dar' jurat-a întreg poporul, cu mic cu mare, că nu va uita nici când pe trădătorii sei, căci „Românul ține minte“.

Inchei cu cuvintele unui fruntaș al nostru care întrebat fiind căți am fost a răspuns: „ce e drept nu tocmăi mulți la număr, dar' curăți ca lumina soarelui“.

Intr'un număr următor voi arăta cu numele pe fiecare alegător român, care a rămas credincios steagului nostru.

Un alegător.

GUVERNUL CAZUT.

— Știre prin telefon. —

Budapesta, 30 Ianuarie

Contele *Khuen Hédervary* s'a dus la Viena să raporteze *M. Sale* despre alegeri și să pună în vedere demisia guvernului.

Contele *Tisza* s'a dus la Gesmoșia sa din Bihor.

Până Sâmbătă seara rezultatul alegerilor a fost:

160	...	kossutiști
150	...	liberali
23	...	disidenți
22	...	poporali
11	...	bánffyști
11	...	fără partid
8	...	naționaliști
1	...	democrat.

După-cum se vede, chiar dacă disidenții ar reîntra în partidul liberal acest partid rămâne în minoritate. Balanța o țin poporalii: unde vor clina ei, acolo va fi majoritatea.

PRESA MACHIARĂ DESPRE ALEGERI

Presa opozițională maghiară jubilează. Înving opoziția! A învins adevărul! strigă dela „Egyetértés“, căci „steagul curuților“ fâlfăit niciodată așa de glorios, ca azi. Opoziția a întrebat poporul dacă vrea și mai departe să rămână în jugul Austriei... Și poporul i-a răspuns. Cu groaznicul său cuvînt a izbucnit primejdioasa politică austriacă și a clarat, că în cadre constituționale, sub regim constituțional, vrea să fie independent... Au răsunat zorile. Primele raze ale independenței strălesc azi asupra națiunii... Victorioasa poliți națională nu se oprește inșă aici. Ea merge înaintea și mătură din cale-i ori-ce piedică. Sdrobește sistemul comun, zugrumă corupția cu pași repezi așează fundamentul Ungariei dependente.

„Budapesti Hirlap“: „Judecata e aici. Obstrucția e urgisită de națiune, ci partidul liberal, spiritul și politica lui... Obstrucția își aduc în cameră toate mandatele. Zoltan întră earăși în număr complet în palatul imperial, întră chiar și elementele nedisciplinate dintre cari pe unii propriul partid i-ar fi vîlcăbucuros în afară de cameră... Am ajuns la punct de întoarcere în politica națională. Anii de mișcare au deșteptat națiunea, a cărei conștiință de sine se întărește, scopurile ei mai lămurite și a pașii pe terenul acțiunii. Alegerea aceasta a fost o desiluziune și pe activiștii naționalităților. Slovaci au căzut, Serbi au căzut, Valahii încă au căzut binișor. Probabil, că lecțiunea aceasta îi va mîna earăși la pasivitate. N'a sosit încă timpul lor, dar timpul pe care l așteaptă ei, nu va veni nici odată.“

„P. Lloyd“ constată că opoziția s'a învins așa de puternic, în cât guvernul *Tisza* nu putea avea majoritate nici în cazul când disidenții ar reîntra earăși în partidul liberal. Ciosul guvernamental recunoaște, că partidul liberal a pierdut peste 50 mandate și că majoritatea stă în fața unei crize cum n'a mai avut de 40 de ani încoace.

D'ALE ALEGERILOR.

Caransebeș, 27 Ianuarie

Alegerea din Caransebeș a trecut și s'a prevăzut. Dintre 7000 alegători abia partea cea mai mare fără voie, au fost față și nefiind contra-candidat pe la urnă s'a declarat *Jakabfy Imre* de ales. Partidul liberal din Caransebeș în lipsa unuia trar a ajuns cu puține cheltueli la acest rezultat. Se vorbește că abia 8000 corupti s'au spesat pentru reușita domnului I., care

zic ei în gura mare este destinat a cârmui dieta viitoare ca președintele ei.

În ziua alegerii orașul afară de câteva steaguri, cari fălăiau în onoarea lui J. nu avea un aspect deosebit. Lipsa aerul cald al luptei pasionate pentru un ideal mai sfânt.

«Tribuna» cu săptămâni înainte a publicat o corespondență din Mehadia, în care în formă frumoasă și cu argumente convingătoare a demonstrat cum și pentru cine alegătorii Severinului au să lupte. Durere că nu s'a ascultat de sfatul asta! Matadorii naționali, au acuma datorința să-și facă răfuiala tață de publicul românesc.

Cu ocaziunea alegerii din Caransebeș merită să fie trași «la răboj» dintre popi, mai nainte de toate popa Chendi din Petnic, care la banchet l-a prea mărit pe Jakabfy, apoi pe popii Grozăvescu și Brinzei din Corniareva, pe popa Balea din Vaislova, Suru din Vălișoara, etc. Dintre advocați amintim pe dl Bozgan, care la banchet și-a lăpădat cunoscuta sa mantauă și și-a luat pe cea kossuthistă pentru a se putea încălzi de acum înainte la soarele liberalismului, apoi pe dl Dr. Bredicianu, care fu prezentat domnului Jakabfy în «café central», ca cel mai nou liberal... al lor să și rămână!

Deputații Clujului fuseră aleși la 26 Ianuarie, în persoana jidovașului Dr. Pisztor și báró Wessselényi Miklos fost fișpan al Zălaului, un aristocrat «á la Comte Huiki». Ambii deputați urmează programa partidului nou.

În această zi s'a făcut alegerea la Cojocna, un cerc curat românesc, care prin unele caraghioslăcuri Clujene și prin influința unor persoane române din Cluj ajunsese în mâinile kossuthiștilor!

Grație «Răvașului».

Un preot român nevrednic. Preotul Român, Simion Bartolomeiu din Doloave (cottul Torontal) a avut oarba cutezanță, că de pe sfântul altar, apoi umbilând din casă 'n casă, sub diferite minciuni și pretexte, să îndemne pe credincioși ca să-și dea votul pentru candidatul guvernului, armeanul Dániel, care din nou a pășit în cercul Panciovei, având să se lupte cu candidatul național Dr. Milețici și 48-istul Barabás.

Prin faptul acesta atât de rușinos și condamnat, pentru totdeauna te-ai făcut nevrednic de a sluji la altarul bisericii românești, te-ai făcut nevrednic ca să porți reverendă românească, pentru-că le profanezi! Nu meriți să te hrănești cu prescură românească, nu meriți ca Românul să-ți dea ție gologanul său, câștigat cu sudoare amară; numai aceea meriți, ca să fii alungat dela altarul bisericii românești. Mergi și te hrănește la cea, căroră te-ai vândut!

Preoții sârbești dia Doloave, au venit la alegere cu un cortej de vre-o 500 alegători, cari cu toții au votat pentru candidatul național. Și Bartolomeiu a fost la alegere, ziua întreagă a stat într'un birt, în ceata mamelucilor și slujbașilor, între cari loc de frunte ocupă și învățătorul comunal Romulus Roman. Dascălul acesta e tot o astfel de creatură și secătură ca și popa Bartolomeiu, căci doară sunt înrudiți, sunt cumnați.

Doamne, scapă neamul nostru de astfel de coade de topor!

Fulger.

De la Dobra. S'a dat în poruncă și s'a și făptuit. Puterea și cutezanța administrației a făcut minunea de l'a trântit pe Dr. Aurel Vlad cu 32 voturi.

Dar nu-i om care să mai fi auzit de atâtea nelegiuiri scârboase ca cele făptuite de administrația dela Dobra și jurul acestei alegeri. Porunca renegatului Csernovitz, președintele alegerii a fost sămnel. Solgăbiraiele, cari dacă mai este lege vor ajunge în pușcărie, s'au aruncat asupra conducătorilor poporului nostru ca hienele și i-au închis, ori i-au reținut cu jandarmii.

În Dobra n'a intrat nici un nealegător, ba nici chiar pe ziaristi nu i-a lăsat. — Jandarmeria a fost la culmea volnicilor ce le pot face o haită de zbir! plătiți anume ca să susțină păcătoșenia guvernului și administrației. — Cinci comune românești n'au fost lăsate la vot, pe motivul că notarul și birăul a plecat și n'are cine să-i legitimizeze. Auzi, auzi! notarii și primarii satelor, oamenii oficioși la alegere, să fi plecat din comună nainte de închierii?

Asta au făcut-o atunci, când au văzut-că Românii vor întrece cu vre-o 50 voturi. — Și fiindcă s'a dat porunca să trântescă pe Vlad cu ori-ce preț, — au făcut-o și asta!

Abea șase inși au primit bilete de libera trecere, dar și dela aceștia au fost revocate pe motivul că: prea înțepător, să uită la oameni!

Solgăbiraiele veneau mereu între alegătorii noștri, îi spăriau, ba îi luau cu sila și cu jandarmii.

Împărțirea era făcută anume așa, că alegătorii Români trebuiau să treacă printre cei de Ungur și prin un șir de notari, solgăbiraiele, finanți și jandarmi, cari stăteau pe coridor. Nu se poate închipui ce făceau acești oameni! Iar afară armata tortura și ea pe alegătorii noștri, pe când cei ai guvernului erau liberi, fără pază, și veneau mereu să ducă dintre ai noștri. Și totuși, — deși au fost consignate șapte companii de soldați și 80 de alegători, abia cu 32 voturi au știut jefui învingerea, ș'anume așa că n'au lăsat pe ceilalți alegători Români la vot.

Românii s'au purtat cât să poate de brav!

Alegerea va fi atăcată.

(„Libertatea“).

Dela Arpaș. Resultatul alegerilor dela Arpașul de jos este următorul:

Dr. Octavian Vasu 393 voturi;

Dr. Nicolae Șerban 446 voturi.

La alegere s'a dezvoltat o luptă cum nu s'a mai pomenit, dar terorizmul cel mai neomenesc și împingerea în noapte a alegerii a împedecat reușita Românilor, la ceea-ce a contribuit ticăloșia a foarte multor preoți și învățători.

Dintre preoți numai câți-va au fost conștii de datorința lor și aceștia au luptat cu o energie extra-ordinară. Tot astfel și vre-o câți-va învățători.

Mulțimea imensă a preoților și învățătorilor însă, s'au purtat sub toată critica!

Alegerea a durat, cu întreruperi de 3 ore, până la 12 ore din noapte și lupta s'a decis numai în momentul din urmă, când la întunecul nopții s'au comis tot posibilul ilegalității contra partidului nostru!

Alegerea aceasta a fost foarte furtunoasă și bogată în epizoade, cari vor produce o senzație în țara noastră, și vor compromite pe multe persoane marcante din tabăra contrară.

Vințul de jos. La 26 c. a fost alegerea de deputat în Vințul de jos. Am suferit învingere față de candidatul guvernamental Szöcs Pál, am căzut cu iubitul nostru candidat Dr. Iuliu Maniu; la căderea noastră au contribuit chiar români.

Maî întâi înșir între rătăciți pe Ioan Oprean, fost preot în Cunța.

Tot cu Ungurul Szöcs a votat și jinerile său Buda, apoi Petru Cordea din Șpring, Bichea din

Cut al cărui fiu crescut cu prescură românească și astăzi o zdranță de scriitor notarial nu-l era rușine, erî trecea printre alegători români cu peană ungurească în pălărie, tot așa a făcut preotul gr.-cath. din Hening.

Numai zic de primari; apoi vr'o câți-va învățători; cum e săcătura de Csibu din Dora ca proprietar în Ispos; aceștia încă au avut nerușinarea asta în tabera noastră ca nește spioni nerușinați și după aceea au trecut la contrari. Primariul din Cut și din Roșia, cu un cuvânt toți, primarii s'au purtat mizerabil preoții din Bergiu Pataky și cel unit d'asemeni sunt renegați.

*

Dela Ocna Sibiului ni-se scrie că reușita dlui Dr. Cosma era sigură; 30 Români însă s'au dat pe partea dușmanului (ei știu pentru cât) și astfel candidatul naționalist a rămas în minoritate. Dar vai și de cei 30 trădători: sătenii ceilalți li-au spart ferestrele, li-au tăiat vacilor lor coada și când se ivesc prin sat îi huiduiesc ca pe niște ticăloși.

*

Dela Cuvin primim știrea că poporul d'acolo este însuflețit, cu toate că n'a reușit candidatul național. Toți alegătorii au văzut anume, că voturile lui Vancso cum și cât s'au făcut. La o altă alegere, desigur că nu se mai presintă acolo candidat străin. Din Cuvin, notarul nici n'a putut duce de cât 6 voturi, 91 s'au dat pentru dr. Vlad.

*

Din Zălau se scriu minuni. Bogățașul Tagányi din Pâncota și a încercat și acolo norocul, însă a pățit-o ca și la Iosășel. Dat-a și câte 600 coroane pentru vot, dar tot n'a putut să întrunească nici a treia parte din cât a avut Lengyel Zoltán. S'au găsit și preoți români cari au corțșit pentru el. Rușine să le fie.

Revoluția din Rusia.

Volnicia guvernului și lipsa de putere a muncitorilor a înabușit revoluția în St. Petersburg. Pe conducătorii muncitorilor i-a arestat cu grămada, dar generalul Trepov, dictatorul militar din St Petersburg, a încercat să împace pe muncitori și cu mijloace mai blânde, promițându-le că le va 'nbutății soarta. Majoritatea muncitorilor au și declarat deja că vor reintra în lucru și trei deputați ai lor au cerut ertare dela Trepov și i-a promis în numele lucrătorilor, că nu vor mai asculta de agitatori și nu vor pretinde drepturi politice fără folos. Se n'țelege că toate acestea trebuiesc primite cu rezervă, de oare-ce sunt luate dintr'o știre oficioasă a lui Trepov.

Faptul din toate acestea e că muncitorii siliți de mizerie și foame, reintră în lucru; dar ca să se împace atât de ușor cu soarta lor, asta nu e de crezut.

De altcum greva din St. Petersburg nu e încă de tot potolită, ear în alte orașe ale Rusiei se menține revoluția. În Libau, trupe de militari cutreeră stradele pe cari le-a ocupat muncitorii.

Dr. VICTOR D. GRAUR

medic universal, profesor evalificat de școale medii p. studiul higienei.

Institut de dantură medicală și pentru tehnica de dinți.

ARAD, Piața Andrassy Nr. 22, etagiul I., vis-à-vis de casa comitatului.

Tractament special al durerilor de dinți și a boalelor de fălci. Dantură totală și particulară conform diferitelor proceduri. Plombări cu cement, cu sticlă, email, porcelan, amalgam de aur, și aur chimice curat. Operațiuni diferite la așezarea coroanei de dinți. Coroane de porcelan și aur conform indicațiilor specialiștilor savanți. Dantură fixată și mobilă, după sistem american. Tot felul de execuții de cauciuc. Dinți și dantură întreagă fără cerul gurii. Scoateri de dinți fără nici o durere.

Nu s'au întâmplat ciocniri mai mari; dar au împuşcat pe un geandarm care a voit să ia steagul conducătorului unui grup de muncitori. În Radomb tot mai trag focuri lucrătorii și în Moscva se tot întinde greva. În Lodz a fost o ciocnire sângeroasă între geandarmi și între membrii unei adunări împrăștiate de lucrători. Mai mulți au murit, și un număr însemnat sunt răniți, în decursul unei săptămâni s'au făcut 35 atentări cu dinamită. În Bornat mulțimea a asediat poliția și i-au spart geamurile.

În Kiev agitația e peste măsură de mare, de-oare-ce în 29 l. c. voiau să proclame o grevă generală a lucrătorilor. În Riga de asemenea se organizează greva. Aici s'a întâmplat că poliția l'au prins pe Maxim Gorky, pe acest scriitor celebru al lumii întregi, și l-a dus în temnițele din St. Petersburg.

Conspirație contra țarului. — *St. Petersburg, 29 Ianuarie.* Poliția a arestat azi mai mulți membri ai comitetului revoluționar fiind-că au pus mâna pe acte, în care se dovedește că au conspirat contra țarului.

Greva. — *Moscva, 30 Ianuarie.* Greva în provincie tot mai ține. În diferite locuri se întâmplă ciocniri între lucrători și miliție.

Salve contra greviștilor. — *Varșovia, 30 Ianuarie.* Lucrătorii greviști au arangiat mari demonstrațiuni pe stradele orașului. Miliția le-a ținut drumul și i-a împrăștiat cu salve. Au rămas o mulțime de morți și mai multe miș de răniți.

Când demonstrații au luat-o la fugă văetându-se, soldații i-au luat la goană și pe mulți i-au împuşcat din fugă.

DIN ROMANIA.

O conferență. Dumineca trecută, seara, sala Atheneului din București a răsunat — după multă vreme — earăși de o conferență publică de soiul acelora care se aud numai în adunările oamenilor foarte culti. Sunt ani de când Templul acesta măreț înălțat inteligenței românești ajunsese o tribună oare-care la dispozițiunea mediocrităților înzestrate cu mâncărime de vorbă și cu ambițiune, renumelui. Abia rare-ori se mai rătăcia pe acolo gânditori serioși, îndemnați de patriotica dragoste pentru luminarea poporului prin vulgarizarea științelor superioare — și aceștia vorbeau, atunci, mai mult băncilor

Cronică științifică.

Din toți astrii, steaua care atrage privirile, după soare, prin dimensiunile sale aparente și prin schimbările-l de aspect, este luna. Tradițiunile populare îi atribuiesc deosebite influențe. Erau vremuri când se spunea că contribuie la nebunie și numele de lunatic a rămas la excentrici, la extravaganti, la caprițioși.

Cu toată aprofundata anchetă făcută de Arago, care n'a dat decât rezultate negative, majoritatea crede că variațiunile timpului se fac conform fazelor lunii. Mulți grădinari vă spun că oare-cară operațiuni la arbori nu trebuiesc întreprinse decât la anumite perioade ale fazelor lunare. Vierul vă va asigura că dacă voiți a vă conserva vinurile vechi de stricăciune, ar trebui să le puneți în sticle în decursul lunii. Țăranii cred că luna roșie contribuie la înghețul florilor primăvara. Dar dacă naivitatea popoarelor a găsit o explicațiune rudimentară a oare-căror fenomene tereștre, atribuindu-o astrului frumos al nopților, fantazia romanțierilor ne-a descris luna ca pe un glob asemenea pământului, povestindu-ne totodată moravurile ființelor imaginare ce ar popula-o. Dar acestea sunt concepțiuni fanteziste și amuzante ce se emit din vremile cele mai antice. Realitatea se prezintă sub altă culoare.

Recunoaștem dela început cum că aspectul lunii, văzut cu o lunetă de o putere mediocră, se prezintă ca unul din cele mai frumoase aspecte ce se pot contempla. Luna trebuie contemplată mai ales când nu e plină. Când e plină, multe detalii se șterg și nu poți vedea decât o nuanță alburie presărată cu discuri mai clare și

goale, unui auditoriu prea puțin pregătit spre a pricepe lucrurile alese povestite de oratori.

Printre gânditorii aceia serioși care sunt o fală a societății noastre intelectuale se numără și dl George T. Dragu, tinărul profesor de filosofie dela liceul „Lazăr“, un bărbat politic menit să fie, într'o zi, un fruntaș al Țării, precum e, astăzi, un fruntaș al corpului învățătoresc.

Domnul Dragu a vorbit despre „Teoriile noue asupra vieții“ — un subiect de o înaltă însemnătate care presupune adânci cunoștințe și o permanentă plutire pe curentul cercetărilor biologice. Și domnul Dragu a dovedit că e stăpân pe întreaga sferă a biologiei.

A desvoltat procesul vieții începând dela originile ei, dela elementele primare — nemuritoare — și ajungând la ceea-ce se zice „moarte“, adică la transformarea vieții, sub forma ei actuală într'altă viață cu formă nouă. Căci, în realitate, moarte nu există, ci numai descompunere a unui agregat de celule cu funcțiuni fiziologice atingând maximul dezvoltării lor și degenerând, în perioada lor evolutivă numită bătrânețe, spre a se recompune mai departe, la infinit. Un savant profesor francez de fiziologie, A. Dastre, a definit moartea: „Disoluțiunea societății formate de elementele anatomice, sau disoluțiunea conștiinței ce posedă individul despre sine-și, adică despre existența societății acesteia“.

Dar chiar și această moarte aparentă o cunosc numai animalele superioare, adică mai ales omul, și se datorește, la om, numărăsele desarmonii ale naturii umane. Sunt și animale nemuritoare, ființe monocelulare, monerele... Dintre animalele muritoare numai omul, totuși, e dăruit cu instinctul morții; și darul acesta constituie una din superioritățile sale în seria ființelor și, dintre toate, îl face să fie cel mai nfericit...

Conferența domnului Dragu a deschis cugetării un câmp nemărginit dincolo de mărginitul orizont al precarei noastre vieți...

Simplex.

Din străinătate.

Incidentul dela Hull. Comisiunea pentru judecarea incidentului dela Hull a ținut ședință publică. Primul martor ascultat a fost căpitanul vaporului englez, care a spus că a zărit escadra rusă în marea nordului la 21 Octombrie. Căpitanul precizează poziția escadreii rusești în acea zi.

Dl Beching, administratorul societății de pescuit, declară că, în noaptea de 21 Octombrie, 46 vase de pescuit se aflau pe mare. Răspunzând la întrebările puse a declarat că nu s'a imbarcat

brăzdată de dungă luminoasă; în cele-lalte faze însă, munții proiectează umbre negre ce desinează forme admirabile, cu un relief minunat. Atunci apar curate contururile munților decorați adesea de un vârf central, crăpăturile rectilini ce se întretăie în unghiuri pronunțate, și marile câmpuri deprimare, cunoscute sub numele de mări.

Suprafața lunii se arată, așa dar, în contrast de umbră și de lumină, cu un caracter abrupt și sălbatec, ce nu poate fi comparat cu nici un peisagiu terestru, și care ne dă o idee absolut deosebită ca aceea pe care o prezintă globul nostru.

Deosebirile sunt, ce e drept, enorme.

Știut e că luna ne arată tot-d'auna aceeași față, de unde rezultă că fie-care punct al acestui astru primește lumina soarelui o jumătate de lună și rămâne în întunec cealaltă jumătate. Zilele și nopțile sunt de 15 ori mai lungi decât ale noastre la lună.

Detaliile configurațiunii solului apar tot-d'auna cu aceeași precizie. Nici-odată dar nu vezi nori, nici-odată ceață.

Ceva mai mult, observațiunile cele mai atente ale astronomilor n'au descoperit cea mai mică urmă de atmosferă.

În lună nu există aer, iar dacă există e așa de puțin că nu se poate vedea de aici, și, cum mijloacele de care dispunem sunt foarte mici și delicate, trebuie să conchidem că atmosfera lunară e așa de rară ca și puținul aer ce rămâne sub o mașină pneumatică, după ce s'au făcut vidul. Absența aerului implică absența apei, căci apa neputându-se conserva în vid, evaporându-se imediat. În lună nu există mare și țărnam. O altă con-

pe acest vase nici torpile, nici alte materii explozibile pentru război. N'a auzit nici odată vorbindu-se că s'ar fi aflat japonezi pe aceste vase, ni că s'ar fi aflat vre-un vas de război printre ele. E imposibil, a adăugat martorul, a se confunda torpiloarele cu vasele de pescuit fără pânză. Nu un alt vas n'a venit să se unească cu cele pescuit.

Dl Heers, girantul unei case de pescuit dela Hull, care supraveghea încărcarea de provizii pe vasele de pescuit, declară că nu s'au imbarcat pe aceste vase nici proviziuni de război, nici materii explozibile. Nici un japonez nu se află pe aceste vase.

Comandantul celei de a doua flote de pescuit declară că cu toate semnele ce le da, oazele cădeau în jurul lui, toate luminile vaselor erau aprinse și pânzile întinse.

Madrid, 27 Ian. Villaverde a primit foaie marea cabinetului. Va chema la sine pe credincioșii săi, pentru prelucrarea programului, care va fi prezentat regelui.

Aniversarea zilei nașterii a împăratului Wilhelm. Berlin, 27 Ian. Împăratul Wilhelm a primit azi diminepță în castel felicitările membrilor familiei cu ocazia aniversării zilei nașterii lui. După serviciul divin ținut în capela cetății principele Wilhelm August, care nu de mult a devenit major, a depus jurământul de credință pe steagul regimentului I de gardă. Pe urmă a fost recepție în salonul alb. Împăratul a strâns mâna ambasadiorilor și i-a salutat cu cuvinte pline de căldură. La amiaz s'a dat sărbătorosul semnalul militaresc. După dejun împăratul a petrecut cu principii Wilhelm August și Oscar Postdam.

Războiul ruso-japonez.

De săptămâni de zile nu s'au mai auzit știri de pe câmpul de război și mai ales despre Port-Arthur dela capitulație încoace, chiar nici o telegramă n'a sosit. Evenimentele din urmă, revoluția din Rusia, a atras toată atenția lumii. După atâta vreme vin din nou știri și atenția publicului se întoarce din nou spre război. S'a început luptă mare, o luptă care trebuie să fie decisivă. Poate s'a și decis deja soarta războiului.

Aseidierea Vladivostocului. — Londra, Ianuarie. „Morning Post“ anunță din Sang

secință a absenței atmosferei se raportează temperatură. E știut cât de repede scade temperatura pe măsură ce urci munții, și aceasta pentru faptul că aerul se rarește în măsura urcării.

Aerul e necesar pentru conservarea căldurii solare ce s'ar risipi în spațiul ceresc fără dăruirea lui.

Ei îngheață iarna și vara pe creștetul muntelui. Alb și totuși, la înălțimea aceea, omul de desuțul capului său mai mult din jumătatea atmosferei pământestii. După aceasta se judecă despre frigul ce trebuie să domnească la lună, șert de ghiață ce este impropriu la ori-ce mare festare de viață.

După invenția lunetelor astronomiei n'au cetat de a studia cu atențiune suprafața lunii ei au scrutat detaliile cele mai mici; au descoperit și au făcut hărți complete pe măsură celor instrumentele s'au perfecționat.

Din nenorocire, desemnele, ori-care ar fi abilitatea și experiența observatorului, nu pot constitui un document de o absolută autenticitate. Apoi, desemnul e greu de făcut. E un proces de anchetă mai sigur și mai expeditiv. Sunt fotografiile, minunat auxiliar al științei. Astronomii s'a servit.

De o jumătate de secol s'a fotografiat luna. Rutherford și Varn de Lerne au făcut reproducerea ce au stărnit admirație, dar pe vremea lor tehnica nu era încă perfecționată.

Dela 1893, M. Lacw, și dl Pusireaux, astronomi distinsi, au întreprins executarea atlasului fotografic al satelitelui nostru. Grație perseverenței și spiritului metodic au făcut ceva frumos și complet și mult mai aprofundat decât plan-

cu data de 25 Ian. că Japonezii au început ase-diarea Vladivostocului.

Londra, 30 Ianuarie. „Agenția Reuter“ anunță: Ciocnirea de lângă râul Hun a ținut erî toată ziua. Din partea Rușilor au căzut 45 ofițeri, numărul răniților și al morților e de 1000. Perderea Japonezilor e 102 oameni, și mai multe care cu muniție.

Kuropatkin gata de luptă. — Tokio, 30 Ianuarie. Kuropatkin stă gata de luptă lângă Tasa, întărind două aripă ale armatei sale. În aripa dreaptă are 20 mii de călăreți.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 30 Ianuarie n. 1905.

— Earăși și earăși. Cetim în „Poporul Român“ Sămbăta trecută a fost chemat redactorul nostru responsabil, dl Dimitrie Birăuțiu, la căpitănu poliției în chestia adunărilor populare din Bănat, despre care s'a tipărit broșură în tipografia noastră. Dl Birăuțiu a declarat, că pentru cele cuprinse în broșură s'a pornit cercetare împotriva dlui din partea procuraturii, ca delict de presă, pentru- ce primește răspunderea ca autor al ei — adaugă însă, că în broșură nu e cuprinsă vorbirea sa din cuvânt în cuvânt, de oarece a ținut-o nepregătit; tot așa nici vorbirea dlui Vlad nu poate fi autentică, deoarece broșura s'a scris cu săptămâni în urmă fără a se fi folosit nici o notiță și stfel broșura nu poate fi luată ca bază sigură la acuză. Tot pentru cele cuprinse în broșură este ridicată acuza și împotriva dlui dr. A. Vlad, care va fi ascultat în zilele următoare, la Orăștie.

— Congresul Statelor-Unite din America intrerupe une ori cu diversiuni hazlii gravele sale deliberațiuni. Astfel dl Adams, reprezentantul Pensilvaniei, a pronunțat un discurs pentru susținerea unui proiect de lege depus de dînsul, prin care să se aplice pedeapsa lovirii cu biciul în contra bărbaților care-și bat nevestele.

Dl Gainses din Tennessee, a propus un amendament ca să se aplice pedeapsa biciului și în contra bărbaților care bat femeile care nu le sunt neveste.

— Liga navală germană, fondată pentru a se realiza prin propagandă mișcarea în favoarea dezvoltării marinei, a cerut guvernului de a activa lucrările de mărire a flotei, mai cu seamă construind mari crucișătoare și creind o a treia escadră.

— O artistă română. Ziarul „Drapelul“ din Lugosiu primește următoarele rânduri dela un prieten al său:

izolate ale savanților americani. Primele probe au fost republicate la 1894, celelalte la 1899. Clișeele originale au fost mărite de zece ori, astfel că probele pe hârtie constituiesc hărți în cari luna ar avea doi metri în diametru.

Câte-va probe au fost expuse la expoziția din 1900. La palatul optic se făceau frumoase proiecțiuni. Aceste fotografii, în număr de 200, dau detalii ce scăpară predecesorilor. Ele sunt monumente admirabile pentru știință. Examinarea lor va lămuri cum s'a format relieful central al lunii. E o analogie între formațiunea lunii și aceea a pământului, astfel că studiul satelitului nostru luminează indirect istoria pământului.

Toți geologii recunosc că pământul se compune din materii topite de căldură, și că, prin răcire, s'a format coaja globului. Aceleași evenimente s'au petrecut și la lună, dar cu deosebiri mari. Aici, vânturile și apele au nivelat, au desăgărat stâncile, au netezit suprafețele. La lună nimic asemenea. Fotografiiile nu arată cea mai mică urmă de așa ceva.

Munții s'au format prin ridicăturile coajei de fluidele incandescente, dar nici o influență superficială n'a modificat caracterul abrupt și angulos al acestor formațiuni.

Există totuși lichide, dar sunt lave incandescente ce s'au răcit și solidificat mai târziu.

Dislocațiunea stâncilor a dat naștere la văi profunde. Dacă în fotografiile nu se vede acțiunea apei, se vede aceea a atmosferei. Se poate conchide deci că luna n'a fost privată de atmosferă și că dispariția gazelor e de odată recentă.

Un distins bărbat prieten și cunoscător al Românilor, ni-a trimis de „Anul nou“ mai multe ziare străine, cari conțin și marchează diferite notițe, despre noi și națiunea noastră. Intre articolii subliniați cu roșu, de astă-dată găsim și recenziuni teatrale. Recenziuni despre succesele unei artiste române în marea — Germanie!

„Märkische Volksstimme“ din Forst, care recensează debutul artistic al societății dramatice a directorului Immisch, din teatrul orășenesc. Piesa era „Kettenglieder“ (zalele lanțului) de olandezul poet Heyermans. E una din acele puternice tragedii sociale, eșită din epocă naturalistică, lângă care chiar și bogății germani numai puține pot număra. În valorile conflictelor ce se sbat cu atâta egoism și inversunare, în cât gravamenă desnodământului reclame o întreagă scală de puteri sufletești, s'a distins d-șoara Hella Mathey, jună română, originară din Sibiu.

„Forster Tagblatt“ scrie despre comediele lui Shakespeare, cari deși vechi și îmbrăcate în vremea lor, azi mai mult ca ori când sunt potrivite în a biciui și a da în ris egoismul vițios, patimile scârboase, fudulia și prostia. Ca atunci așa și acum. Virtutea rămâne tot virtute, pentru care nu există tezaur cu care să-ți poți cumpăra! În bucata lui „Was Ihr wolt“ sunt o grămadă de ocașii, pentru- ca un talent instruit ca al d-șoarei Hella Mathey să-și desfășoare toate daturile naturale, dela adâncă seriozitate până la cea mai sburdalnică drăgălășie. „Neumärkische Zeitung“ din Landsberg descrie piesa: „Wie Klein Else das Kristkind suchen ging“, o sublimă comparație poetică, de Teresa Haupl. Rola principală a Elsei a predat-o d-șoara Hella Mathey din ensamblul immisch. Și nu numai a încântat, ci a fermecat pe toți prin viul ei joc plin de grație și tinerețe. Teatrul, care a fost peste măsură cercetat, a aclamat-o cu mult entuziasm! D-șoara Hella Mathey e o artistă română.

Am prezentat în scurt putere, inteligența artistei, ce și-a absolvat studiile dramatice în Viena și Graz. E a noastră, dar e între străini. E apreciată, dar de oameni străini! Și totuși făloși suntem, că e a noastră.

— Executarea unui spion rus. Un ziar japonez descrie în mod mișcător scena interesantă și trista, cum moare un spion rus pentru patrie. Spionul a fost prins la granițele Japoniei și când i-au făcut interogatorul s'a descoperit că e omul lui Kuropatkin. Când Hamanov judele militar i-a spus sentința de moarte, spionul Rhabow răspunde liniștit:

— Sunt mulțumit

După câte-va zile apoi se execută sentința înainte de al executa, au așezat pe spionul lângă un arbore și cu câte-va momente înainte de a-l lua viața l'a făcut să îngenuncheze.

Atunci ceru voie să se roage. După rugăciune judele îl întrebă dacă e om cu familie.

— Sunt om cu familie.

Mă va deplânge o soție credincioasă și doi copii, — răspunde spionul. Ochii îi se umplură de lacrimi. Pe judele Hamanov într'atăta îl impresionează această scenă, încât înainte spre el, îi întinse mâna și-și luă rămas bun dela el cu vorbele următoare:

— În ochii mei d-ta ești cel mai nobil și cel mai curajos soldat rus. Te admir din adâncul inimii și te compățimesc sincer. Dacă ai vr'o chestie de aranjat sau vr'o dorință, spune-mi-o, întru cât depinde dela mine o voi îndeplini ear familiei d-tale îi voi preda ultimele-ți dorințe. La cuvintele din urmă erupse din nou în hohote de plâns, așa că pe toți dimprejur îi mișcă până la lacrimi. Dar energia bărcâtească înăbuși lacrimile și aproape cu dispreț de sine însuși zise: Mi-e rusine de aceste lacrimi, rideți-vă de mine — și imediat se auzi comanda puștile detunare și spionul erou, ajunsese acolo unde numai sunt lacrimi și nici rusine.

— Garscojé-Selló. În legătură cu evenimentele sîngeroase din St. Petersburg se vorbește actualmente mult de Garscoe-Sello, castelul pittoresc al țării, Garscoe-Selo, zace spre Sud de St. Petersburg la distanță de o jumătate de oră cu trenul. Castelul constă din două părți: din așa numita reședință imperială și din aripa nouă sau „aripa Alexandru“. Partea primă s'a edificat încă pe vremea țarevnei Elisabeta și a Fcaterinei, și are o lungime de 245 mt. Coloarea fundamentală e verde deschis și alb, ear statuetele multe cari o decorează au culoarea bronzului. Interiorul castelului e peste măsură pompos. Lângă edificiu se întinde parcul imponent

englez, în care se succed gloriète, arcuiri de triumf, statui, grote artificiale și ruine. Are și un lac admirabil cu lebede albe. Nu departe de lac se ridică o piramidă sub care sunt înmormântați cei trei câini favoriți ai țarevnei.

— Hymen. Mihaiu Onișor și soția, anunță serbarea cununiei ficei lor Susana cu dl Octavian Furnea, rigorosant în drepturi, ce se va celebra Duminecă în 12 Februarie n. a. c. la 3 $\frac{1}{2}$ oare d. a. în biserica-catedrală din Blaj.

Multe felicitări.

— Dl Nicolae Corfescu, distinsul bariton de operă din București, despre care s'a amintit din prilejul ședinții „Petru Maior“ și care astă vară a făcut un turneu artistic prin țară pe la noi, ne-a făcut Românilor mare cinste zilele trecute, scrie „Poporul Român“, concertând la „Orszagos Kaszinó“ din Budapesta. Casina aceasta, ai cărei membri sunt aristocrații maghiari din Budapesta, în frunte cu președintele Wekerle, a aranjat Vinerea trecută (20 l. c. n.) un concert mare, cu artiști de forță, între cari cântăreața dela opera din Budapesta: Bărdossy Ilona, luând parte la acest concert numai membrii casinei. A fost deja un succes pentru Români chiar și numai împrejurarea, că dl Corfescu a fost invitat, să deuteze la acest concert. Ear ca să câștige publicul cu vocea-i atrăgătoare și bine cultivată, a fost de ajuns să nceapă prima piesă muzicală. A avut 2 puncte, cântând, acompaniat la pian, mai multe bucăți din opere clasice ș. a. Punctul din urmă al programului (VII.) a fost duett din „Bajazzo“, opera italianului Leoncavallo, cântat de d na Szilágyiné Bărdossy Ilona și dl N. Corfescu. Insuflețirea pentru artistul nostru însă crescuse deja la punctul al doilea al d-sale (al VI. din program) după „cântecul câtră luceafărul de seară“ din opera lui Wagner! „Tannhäuser“, așa de mult, încât în urma aplauzelor și aclamărilor, dl Corfescu a trebuit să păsească din nou pe bină, cântând de astădată o arie ungurească (Eltörött a hegedum). În urma acestei surprinze publicul a erupt în aclamări, printre cari mai multe dame au dat-o pe românește: „Să trăiască!“ Ca membru al opere române de Corfescu i-a făcut cinste instituțiunei din București în fața străinilor, ear ca Român ne-a făcut fală tuturor. În onoarea artiștilor s'a dat banchet, care a ținut până noaptea la două ore. La acest banchet dl Corfescu a fost într'adevăr sârbătorit. Amintim la acest loc cu multă bucurie, că artistul nostru, dacă face artă, artă clasică, în fața străinilor, nu-și uită să-și facă să nțeleagă, că o face ca Român. Ear, că dl Corfescu a fost invitat să deuteze în fața celui mai distins public maghiar din Budapesta, de unde și presa a fost eschisă, este de a se mulțumi dlui secretar ministerial din Budapesta, Silviu Suciu.

— Pasiuni ciudate ale unui milionar. Poliția din Paris a făcut o descoperire stranie. La o razzia făcută de agenții siguranței, s'a dat și de un om ce părea decăzut după aspectul și tainele sale și care se numea Henri Brun.

La întrebarea comisariului de poliție cine e, și ce este, el răspunde că n'are nevoie să ducă această viață de vagabond fiindcă e milionar. Numai din pornire pentru aventuri și excursiuni nocturne cu vagabonții și pungașii a renunțat la avere și comoditate.

Funcționarul n'a dat nici un crezământ acestor aserțiuni, dar în urma insistențelor vagabondului a cerut informațiuni dela un avocat indicat de aceasta. El a aflat că de fapt Brun are depuși la acel avocat 500.000 franci și că în afară de aceasta a mai moștenit dela mamă-sa o avere de două milioane.

Fiindcă nu s'a putut imputa nimic de natură penală lui Brun, el fu pus în libertate.

— Agata Bărsescu la New-York. Ziarul „The Sun“ din New-York, publică un lung articol asupra artei române d-șoara Agata Bărsescu, care a debutat în acel oraș cu „Mădeă“.

Ziarul spune că d-șoara Bărsescu este o celebritate a teatrelor germane și austriace. Criticul îi impută că se ține prea mult de extravagantele melodramatice ale școalei germane, dar recunoaște că este o artistă de mare talent.

— Papa și Loubet. Ziarul „Italie“ anunță că Papa aflând știrea morții mamei lui Loubet, și neputând face să parvie condoleanțele sale oficiale președintelui republicii, căci nu mai există nunțiu la Paris, nici ambasador al Franciei pe lângă Vatican, a hotărît să facă o slujbă pentru sufletul defunctei.

— **Periodicul „il Giornale del Soldato“**, care apare la Milano, în numărul din urmă publică în traducere italiană, datorită căpitanului poet Pier Emilio Bosi, nuvela d-lui N. Tinc intitulată „Frații“. E un episod din războiul italiano-austriac din 1859, când niște soldați italieni se prinseseră frați cu niște soldați austriaci, români din Ardeal, prin influența unei mămăligi.

— **Un serviciu divin** s'a oficiat în biserica rusească din Iași (România) pentru familia imperiului rusă care a scapat neatinsă în ultimul atentat din Petersburg.

— **Noi canale în India**. Secretarul de stat pentru India a aprobat construirea a trei enorme noi canale în Punjab: unul pe cursul superior al râului Ihelum, unul în valea de sud de Chenab, al treilea în valea inferioară a Bari-Doab.

Se evaluează costul acestei întreprinderi la 130 milioane de lei.

Lungimea totală a celor 3 canale va fi de 4.320 kilometri.

— **Sclavul**. În zilele trecute un negru slab la schelet, se prezintă în sala bine iluminată a unei redacții din Londra. Servitorul îl întreabă ce poftesc și el răspunde că dorește să vorbească cu editorul ziarului.

— Spune-mi mie pe scurt ce poftesci.

— Am venit să mă vând.

— Vrei să te vinzi?

— Da, vreau să mă vând de sclav.

— Scrie-le toate acestea într-o epistolă adresată directorului zise servitorul arătând spre ușe.

După prânz editorul primi următoarea epistolă:

Domnule, ertați că vă conturb, dar am ajuns în starea că sunt amenințat să mor de foame. Locuiesc în Vestham, unde sute de mii sunt în situația mea. Soția și copiii mei flămâneză. De două luni sunt fără slujbă, ear de două săptămâni trăiesc din mila oamenilor îndurători. N'ați putea da unui sărman nenorocit ocupație în cancelarie? Nu mai sunt în puteri, căci foamea m'a făcut schelet; dar pentru pâinea de toate zilele tot vă mai pot face servicii. *Faceți-mă sclavul D-voastră*. Da, cumpărați-mă de sclav. Ca să pot da pâine familiei mele, bucuros mă fac sclav.

Frederic Lucas

Editorul erupse în ris de impulsul original și-l chemă pe Lucas la sine. A doua zi veni negrul în biuro.

— Ce ești? îl întreabă.

— Comptabil fără slujbă.

— De ce te-ai adresat la noi?

— Fiindcă d-voastră faceți mișcare în interesul lucrătorilor fără pâine?

— Dar de ce voadă să devii sclav?

— Fiindcă nu capăt slujbă ca om liber.

— Și pentru cât te vinzi?

— Pentru două sute patruzeci de cor.

— Atâta nu dau; dar dacă vrei te cumpăr pentru 48 de coroane. Veți fi sclavul meu și veți căpăta mâncare și beaură. Lucas primi oferta cu bucurie vădită. Apoi își povesti cursul vieții. Șeful lui pe care l'a servit 25 de ani cu credință, a murit și așa a rămas fără slujbă. A venit la Londra și n'a căpătat nicăieri ocupație. S'a petrecut o mare schimbare în soarta lui Lucas, din peritorul de foame a devenit funcționar la o întreprindere mare, în calitate de sclav însă Daily Mirror, și-e trimis sclavul ca reporter la cei fără asil și la masa săracilor. În rapoartele lui descria fidei miseria ce se găsea acolo. Redactorul l'a trimis și la o alegere de deputat, ca să întrebe pe toți cei candidați cum se face ca'n epoca de glorie a Angliei libere să devie el sclav. Cei dela guvern învinovățiau opoziția, iar opoziția învinovățiau guvernul. Ziarul i-a redat libertatea lui Lucas și acum capătă pe săptămână 35 silingi într-o prăvălie de fructe.

— **Din Beregsu**. O zi de mare rușine pentru noi Români din Beregsu! zi de alegere deputaților — cea mai mare parte dintre votanți pleacă să voteze cu *Maier*, în frunte cu popa *Ion Balta*, învățătorul *Costi Clecan* alături de un notariu jidov și niște jidovi dachienari. — Feciorul popii și al învățătorului Clecan cu pana roșie a lui *Maier* se preumbla prin sat. Vai de noi Români țerani, noi suntem ca oameni într-o luntre și ne-ar fi bine însă *luntrașii* ne restoarne și așa noi perim! Vai de noi cu așa popi ca *Balta* și prota *Putici*!

— **Pe șine prin pustiu**. Se crede că trenurile nu se tem de animale sălbatice; acest

lucru nu este exact și se dovedește prin calea ferată ce trece pe teritoriul Ugandei. Deja pe timpul construirii și chiar atunci când prima locomotivă a adus materialul de construcție domina o așa mare temere de lei încât se luaseră măsurile cele mai serioase pentru apărarea lucrătorilor cari erau adăpostiți noaptea în clădiri provizorii.

Leii își luau adesea prada din mijlocul lucrătorilor și în timpul construirii ei au răpit 32 de negri.

Acum când trenurile circulă deja de două ani fiarele n'au fost încă alungate din partea locului.

Călătorii povestesc că văd adesea cirezii întregi de antilope lângă șine și de curînd o cireză de vr'o 200 de struți a concurat cu trenul alergând câțiva kilometri.

Leii sunt adesea prinși de tren și uciși. Dacă însă se pune în cale un elefant sau un rinocer atunci se întâmplă adesea deraieri.

Se pare că elefanții calcă pe șine din prostie sau din curiozitate, rinocerii însă merg să atace locomotiva.

Acum patru săptămâni s'a aruncat un rinocer asupra unui tren și a făcut ca două vagoane să iasă din șine. Animalul n'a suferit nimic.

— **Soarele ca motor**. Lumea științifică studiază cestiunea cum ar putea întrebuița razele soarelui ca motor.

Când cărbunii de pământ vor fi epuizați și când omul va fi utilizat toată apa ca putere motrice, el va avea încă trei izvoare de putere: căldura soarelui, valurile mării și vântul.

Inginerii din Europa nu se ocupă cu toată seriozitatea de această problemă, dar în America s'au făcut deja motoare cari să fie puse în mișcare prin razele soarelui unul din asemenea motoare construit în California a fost expus acum câțiva ani.

Acum un oare care d. Brown din Kansas a construit un aparat nou care prezintă îmbunătățiri esențiale față de cel vechi.

Marea oglindă care concentrează razele poate fi întoarsă după împrejurări. Căldura soarelui încălzește cazanul până când produce abur iar acesta sunt duși la o mașină.

Oglinda se întoarce printr-o mașinărie de ceasornic și ea urmează singură mersului zilei. Razele concentrate de oglindă în focar cad asupra cazanului.

— **Biserică și casa de joc**. În biserica anglicană din Monte-Carlo, se cântă Dumineca numai cântecele cari poartă un număr mai ridicat decât 36. Cauza e cea următoare.

Acum câteva săptămâni se afla între vizitatorii bisericii în ziua de Duminecă, un englez distins, care după serviciul divin cu care prilej s'a cântat cântul 32 s'a dus d'a dreptul la sala de joc și a pus pe numărul ultimului cânt 32.

El a câștigat și fiindcă a lăsat câștigul și a jucat mai departe, el a câștigat o sumă mare de bani și a comunicat lucrul unor cunoscuți ai săi.

Știrea s'a răspândit îndată și a doua Duminecă biserica a fost vizitată de un mare număr de credincioși, cari așteptau să afle numărul ultimului cânt.

Credincioșii aflând numărul ultimului cânt au părăsit în grabă mare biserica și s'au dus de drept la casa de joc pentru a pune acest număr.

Întâmplarea a vrut ca numărul numit să câștige.

Preotul aflând cauza părăsirii pripite a bisericii a dispus ca pe viitor să se cânte numai acele cânturi cari poartă un număr mai mare decât 36.

— **Un anarhist ca jurat**. Din Roma se anunță: La tragerea la sorți juraților într'un proces de asasinare, a căzut ca jurat și anarhistul Farini care a trebuit să ia loc pe banca juraților de oare-ce nime nu-l recuzase. Când Curtea s'a constituit și Farini a trebuit să jure el declară următoarele:

— Domnule președinte, ca anarhist nu mă cred în drept de a judeca pe alții!

Președintele: Veți vota și judeca după conștiința d-voastră.

Farini: Tocmai conștiința mea îmi dictează ca să nu particip la eliberare și ca să mă abțin de a da un vot.

Apărarea a cerut atunci recuzarea anarhistului și președintele a chemat un jurat suplimentar ca să-l ia locul.

În cercurile juridice există acum temeră exemplul lui Farini să nu găsească imitatori de oare-ce funcțiunea de jurat nu e tocmai plăcută.

Felurimii.

De unde derivă numele lunilor anului. Primele 6 luni sunt consacrate divinității păgânului dispărut.

Ianuarie corespunde lui Ianus zeul cu două fețe; Februarie lui Februus Pluton, zeul iadului; Martie lui Mars, zeul războiului; Aprilie zeul venerea fecundă; Mai zeitei Maia patroana hoților și a proxeneților; Iunie zeitei Junona soția lui Jupiter. Cele două luni următoare rămân numele a doi împărați romani: Iulie pe a lui Iuliu Cesar distrugătorul republicii romane, și August pe a lui Augustus, nepotul precedentului și fondatorul imperiului roman.

Cât despre lunile Septembrie, Octombrie, Noiembrie și Decembrie cari însemnează a șaptea, a opta, a nouă și a zecea, aceste denumiri sunt absurde, pentru-că lunile ce le reprezintă nu sunt în acest rang în calendar ele fiind a 9-a, a 10-a și a 12-a lună.

Aceste patru luni erau drept a se numi astfel când anul începea în Martie (anul roman). Dar când Cesar schimbă începutul anului în Martie în Ianuarie el a uitat să schimbe și numele lunilor cari deveniseră ultime.

AVIS!

Să cauta maestrilor romani!

Un rotar Român,

Un covrigar Român,

Un barbier de Romani

afila clientela sigura in

B...

Bradul e un oraș viu în grabnică creștere. Avem o inteligență însemnată română în Brad. Jur cam 30.000 de suflete. Acești trei mesetrii harnici Români vor afla deci un mănăstire terentrată și învațire. Informațiunile la Redacțiunea.

Grăbiți cu abonamentul!

Cei ce nu și-a reînnoit încă abonamentul se grăbească a-l trimite zilele acestea, căci administrația sistea peste câte-va zile trimiterea foii, celor ce n-au plătit.

Bibliografie.

A apărut și afila de vânzare la institutul „Minerva“ București: „Frumos“ de Const. Hoșnițu. Lei 1.50.

4 cor. numai 4 cor.

plus 20 fil. porto postal.

Drepturile și datorințele învățătorilor și învățătoarelor confesionale

scrișă pe temeiul legilor regulamentelor, ordonanțelor, instrucțiunilor, hotărârilor și deciziunilor principiare

de *Dr. Szabo Mihály*, inspector regesc

tradusă în românește de

Eugen Zaslo, profesor,

„Visuri trecute,”

Un elegant volum de schițe și novele scrișă de cunoscutul scriitor

Alex. Ciura (Simin).

Costă 1 cor.

Să pot primi dela tipografia semn. din Blaj

(Balassfalva)

390 f.

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

„La Roma“ de Russu Șiriau Cor. 2.— plus 10 fl. porto	5
„Povestiri și schițe“ de S. Secula 1.—	5
„Nuvele“ de Emil Zola Cor. 0.49	5
„Scolarul declamator“	0.50
„Vatra părăsită“ I. Slavici	1.50
„Stropi de rouă“	1.—
„Aur“ Const. Hodoș	1.50
„Telegrama“ farză în 3 acte	0.30
„Calendarul“ diecesei aradane	0.40
„Carmen Sylva“ de Vojen	1.—

— Atragem atenția on. public asupra anunțului lui *Igaz Sándor*.

— Atragem atențiunea asupra anunțului a lui *Altmann Ede*.

Redactor responsabil: Sever Boca.
Editor-proprietar: George Nichin.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Avis!

Am onoare a avisa pe on. public, că am inaugurat sărbătorește cu concursul unei muzici locale cafeneaua

„COROANA“

(fostă *Grünwald*)

pe care am montat-o elegant și pun la dispoziție Bufete rece și beuturi alese, precum foi locale și din capitală.

Solicitând binevoitorul concurs

Sunt cu deosebită stimă

Brudermann Jakob
cafegiu. 500

Vânzare de altoi nobil de viță.

Cel-ce dorește să aibă o vie estină sănătoasă și frumoasă să se adreseze cu toată încrederea la

Scoala științifică de viță a lui
Vityé Miklós, Szerb-Csanád

(comitatul Torontál)

unde se află altoi nobil de I classă, altoi nobil cu rădăcină de viță pentru vinuri de masă și desert eschisite, și sorte speciale separate și alese pentru viță de chiorcuri (filigorie). Toate calitățile se pot găsi și de classa II, tot așa se găsesse altoiuri portalis și Monticola, cu rădăcină, și vițe europene cu rădăcină în prețurile cele mai estine. 501

Serveșe cu plăcere catalogul de sorte și de prețuri.

Bijuterii, oroloage, aur călcat

și recușite de argint, seduli de amănetaie cumpără pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaergiu

A R A D, Strada Bisericii
(Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de bijuterii și oroloage.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

A R A D, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Furnisez acasă:

Cărbuni de peatră de Salgó-Tarján pentru 1 fl. 70 cr.

Cărbuni de lemn de fag pentru 2 fl. 20 cr.

Lemne de foc mărunțite pentru 1 fl. Câte o sută kilograme.

Comandele sunt a se adresa lui:

ALTMANN EDE

— neguțator de specialități. —

Arad, Str. Wesselényi Nr. 48.

444

Telefon Nr. 46.

La cumpărare de 500 kgr. ofert special.

Nou magazin de mobile în Arad.

Szabadság-tér 17. szám.

Am onoare a aduce la cunoștința p. o. public, că azi am deschis în Arad un magazin de mobile sub firma Improtocolată a lui

FISCHER J.

care magazin este filiala magazinului de mobile din Timișoara, existent deja de 28 ani.

În urma principiului meu, a experiențelor mele multiple câștigate și a capitalului de circulațiune suficient mă aflu în poziția plăcută să satisfac tuturor cerințelor on. public pe deplin.

Când îmi iau voia a recomanda noua mea între prindere prețiosului sprigin al on. public, promit că voi nisui să binemerit de încrederea binevoitoare a on. public prin serviciu prompt, prețuri culante și marfă indigenă de calitate inexceptionabile.

312

Cu deosebită stimă:

FISCHER J.

măestru tapesier.

Prea stimat Public!
Îmi permit a Vă atrage binevoitoarea atenție asupra

localului meu de delicatesses

ce se va deschide la 10 Ianuar, unde-mi voi valida bogatele experiențe câștigate ca șef de culină în Budapesta, Viena, Belgrad etc.

Locul meu, va fi provăzută cu delicatessuri indigene și din străinătate precum și cu mâncări reci proprii, de toate soiurile.

În alt apartament al localului este culina caldă, de unde la comandă transportez cele mai fine mâncări și la locuință.

Tot felul de Dejeuneert, Dineurt, Jour, Soiree, Bonfiet și alte comande esecut prompt și cu eleganță.

Deiszler József

Comersant de delicatessuri, elevul bucatărilor de odinioară alui Pohl Károly.
Arad, Piața Libertății Nr. 20.
(Palatul Nádasdy)

PUMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, ear sâmburul de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

253

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare ce a întrebuintarea de apă nesipoasă ori murdară nu abzie serviciul Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de oțel din lăuntru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-utca 27.

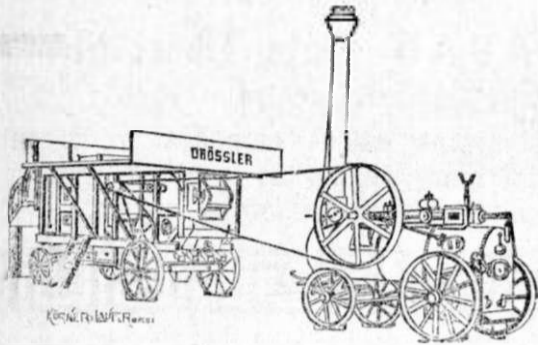
Stropitori de vie se primesc spre reparare

Carol Drössler

fabrică ces. reg. de mașini agricole.

Budapesta, VI. Váci körút 59

transportă automobile, locomotive cu vapor, imblăcee cu vapor, imblăcee de mână și (járgányos) motoare de ulei crud, montează mori și tot felul de mașini agricole.

Marfă solidă, pe lângă condițiuni favorabile de plată. —

Se trimit cataloage de preț și cheltueli gratuit.

Se caută agenți.

490

VARGA JÁNOS

atelier de tapiserie și infrumșetare.

Arad, Strada Zrinyi Nr. 2 (Casa Sebessi).

Recomandă magazinul său bogat asortat cu modele de garnituri de salon, de odăi pentru bărbați, precum și de otomane pentru dormitorii și refectorii.

BUDGETE și PLANURI

447

dela cele mai simple până la cele mai corăspunzătoare gratuit.

REPARĂRI și TRANSFORMĂRI

= după stil modern în loc și în provincie. =

Obducere de biliarde pentru prețurile cele mai culante.

CREMA

MARGARETA

a lui

FÖLDES

este un mijloc lipsit de grăsime, inofensivă cu efect grabnic și sigur, care face să dispară alunițele, petele de ficat, roșța de pe nas și de pe mână. Mijloc mai bun pentru obraji și mână aspre nu există.

☉ ☉ **Efect instantaneu.** ☉ ☉

Pretul 1 cor.

442

Preparată de

FÖLDES KELEMEN

Farmacist în Arad.

Nr. Telefonului 111.

Nouă ferărie în Arad.

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public, că am deschis în

Arad, piața Boros Béni Nr. 6 o nouă ferărie

cu articoli fabricație proprie, și parte comandați din locuri de primul rang.

Primesc comande de turnătorie și obiecte de arangia mente pentru mori, anume ventiluri de moară și petri de moară.

Fer bătrân și metale se cumpără în orî-ce cantitate.

Cărbuni de fag se pot căpăta pentru prețuri eftine.

Rugând prețiosul sprijin rămân cu stimă :

Szántó Izidor

fabricant de fer și oțel în Ujdezna.

cravate pentru mânuși și suspensorii a lui

HUBATSCEK T.

ARAD, Szabadság-tér 20 sz.

(In casa Băncii populare și de industrie Aradane.)

Recomandă on. public mânușile pentru femei și bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante; mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare din materia cea mai bună, fabricate conform indicațiunilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de cravate, pe cari le vînd pentru prețuri extraordinar de echitabile. Rugând spriginul binevoitor al public rămân cu respect: **Hubatschek T.**

303

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

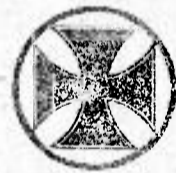
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secolului.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, impedecarea circulației sîngelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mîncare, răceală la mîni și picioare, răbirea peste tot, reuma, podagră, ischias, undul în pat, influența, însemnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sîngelui și a tra multor altor boale, care în tractare normală a medicilor se vindecă prin electricitate. Inusirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp, ci introduce conștința în corpul omenesc binefăcătoare, în care pe departe vindecă cu succes boalele aflate pe de altă parte e cel mai bun leac contra imbecilităților.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărilor, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cauzele mele seafă atestate încurșe din toate părțile în care prețurile cu mulțumire intențiunea mea și ori-cine poate vedea se atestată. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin tratamentul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. publice asupra faptului, că aparatul meu poate fi confundat cu aparatul „Volta”, care atît în Germania, cît și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe cînd aparatul electro-magnetic prin deosebită-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut și apreciat și respândit.

Chiar și iestînătatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțelegere.

206

Pretul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburî învechite.

Pretul aparatului mic e Cor. 3.

folosibil numai la copii și la femei de cîmpie și tuție foarte slabă.

Locul central principal de vînzare și espedare pentru țara noastră și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 47.
colțul str. Kálnai